

Streszczenie popularnonaukowe

Słowem “Narcyz”, zwykle określa się osoby, które są zadufane w sobie i które na wiele różnych sposobów wykorzystują innych ludzi nie widząc nic, poza czubkiem własnego nosa. Narcyzm jednak, niekoniecznie zawsze musi być zaburzeniem osobowości. Jest on raczej cechą osobowości, którą każdy w mniejszym lub większym stopniu posiada. Prawdopodobnie z powodu tego powszechnego charakteru, większość z nas, poznała osobę, do której słowo narcyz pasowałoby jak ulał. Ostatnimi czasy, w literaturze naukowej udało się opisać różne portrety osób narcystycznych. Z jednej strony, możemy mieć więc do czynienia z osobą, którą wszędzie widać, kreuje się na gwiazdę i ślepo brnie ku światłom reflektorów, zaś z drugiej – mamy osobę wycofaną, która wszystko przesadnie interpretuje jako bezpośredni atak i nieustannie wyszukuje rzekomo czyhających zagrożeń na każdym rogu. Portrety te określane są kolejno mianem narcyzmu sprawczego oraz narcyzmu neurotycznego. Jakkolwiek są one różne, jest coś, co je łączy, a mianowicie – wrogość wobec innych, brak poszanowania norm i głębokie przekonanie, że cały świat kręci się wokół nich. Postawa ta, jest określana mianem narcyzmu antagonistycznego.

Struktura narcyzmu jak widać, jest nieco bardziej skomplikowana niż odruchowe skojarzenia. Wyniki niedawnych badań, wskazują ponadto, że nie w każdej sytuacji i nie w każdym kontekście, osoba narcystyczna zachowuje się tak samo. Badania te podkreślają, że narcyzm w dużej mierze jest procesem, który w reakcji na różne wydarzenia, może prowadzić do różnych rozwiązań. Przykładowo, w sytuacji, w której wszyscy podziwiają osobę narcystyczną – nie ma sensu nic zmieniać. Jednakże, kiedy pojawi się jakieś zagrożenie, taka osoba spróbuje je w jakiś sposób oddalić (np. poprzez agresję). W niektórych sytuacjach, może jednak nie udać się zażegnać zagrożenia, co może wpędzić naszą osobę w stan chwilowego „doła”, który będzie dla niej oznaczał, że cały świat jest przeciwko niej i nic nie mogła z tym zrobić. W tym nurcie badań, poznaje się narcyzm jako stan, który w zależności sytuacji może się zmieniać.

Obecny projekt ma na celu lepsze zrozumienie stanu narcyzmu oraz podejmuje próbę wyjaśnienia w jaki sposób te stany narcyzmu między sobą się zmieniają, jak bardzo są trwałe oraz w jakich specyficznych sytuacjach się ujawniają. W tym celu, zaplanowano dwa badania eksperymentalne mające na celu zbadanie reakcji na sukcesy oraz porażki, jak również dwa intensywne badania podłużne, w których te same osoby badane będą brały udział 14 dni, raportując wielokrotnie w ciągu dnia o swoim stanie narcyzmu. Łącząc krótsze i bardziej intensywne pomiary z bardzo długimi, będziemy w stanie lepiej poznać naturę tych zmian w stanach narcyzmu. Poznanie tego mechanizmu może okazać się w przyszłości kluczowe dla opracowania terapii łagodzenia skutków narcyzmu, gdyż to właśnie w momencie narcystycznego „doła” terapeuci odnoszą największe postępy w trakcie procesu terapeutycznego.